

IVANA JOVANOVIĆ

**KAKO
SE
NA SRPSKOM
KAŽE
>NJET<**



**O ODNOSIMA SRBIJE I RUSIJE
UTICAJIMA I PRITISCIMA**



Beograd, oktobar 2015.

KAKO SE NA SRPSKOM KAŽE "NJET"





SADRŽAJ

1.	Sažetak	5
2.	Rast uticaja	7
3.	Rast pritiska	11
4.	Izbor izbora	15
5.	'Kosovski front'	23
6.	Vojna saradnja	25
7.	Važna 'margina'	29



1. SAŽETAK

Prisustvo ruskog uticaja u Srbiji gotovo da nikada i nije bilo novost, kao što nikada nije postalo *deo* sećanja na prošlost i Drugi svetski rat koji se završio pre više od 70 godina kada su, stekli titulu oslobodilaca, u kom su ne sami, već kao deo Sovjetskog Saveza i sa savezničkom Alijansom, vođenom Amerikom, Velikom Britanijom, Francuskom i Kinom¹. Uprkos tome, sve do danas, kod većine srpske populacije Rusi su koncipirani kao jedini prijatelji i partneri, a posebno u srpskoj dijaspori. Percepciju tog odnosa diktirali su ruski interesi i strategija, a čini se da su upravo to konstantno rusko prisustvo i neretko i ruski pritisak, doprineli tome da se uloga ostalih saveznika i oslobodilaca u velikoj meri zanemari i skoro zaboravi.

Afirmacija ruskog jezika, književnosti, političkog sistema, kulturoloških i ideoloških sličnosti, naglašavala je sve karakteristike Zapada kao suštinski različite. Nešto skorija istorija i dešavanja krajem dvadesetog veka, kao i ciljana retorika tadašnjih političkih lidera i njihovih medija, dodatno su ojačali ulogu Rusije u realizaciji unutrašnjih i spoljnih strateških ciljeva Srbije, a iznad svega u očuvanju njenog teritorijalnog integriteta i suvereniteta te u implementaciji principa međunarodnog prava u Srbiji.

Kao tačka spoticanja za Srbiju ali tačka podsticaja za Rusiju pojavljuju se Kosovo i ruski "veto" . Jedan u Savetu

¹ https://sh.wikipedia.org/wiki/Savezni%C4%8Dke_sile



bezbednosti OUN (koji sprečava da Kosovo postane članica UN, što se smatra krajnjim priznanjem državnosti) ali i stovremeno i drugi "veto" - Srbiji i njenim vladama da će onaj prvi biti zaboravljen ukoliko Srbija zaokrene ka Zapadu i približi se partnerima Rusije iz doba s kraja Drugog Svetskog rata.

Početkom XXI veka glavni saveznici Rusije u Srbiji su mediji, Srpska pravoslavna crkva, pojedini političari i neizostavni "bisnismeni" čije je glavno tržište upravo Kosovo. Glavni adut kojim se Rusija koristi već decenijama, i to prilično uspešno, je upravo Kosovo „iščupano srce Srbije“, kojim lako pokreću emocije i još lakše njima manipulišu.

2. RAST UTICAJA...

Ruski uticaj u Srbiji i na Srbiju počinje postepeno da jača od 2008., nakon proglašenja kosovske nezavisnosti i njenog priznavanja od strane SAD, Velike Britanije i Francuske², gotovo u istom danu, a što se nekako poklapa i sa danom kada je tadašnja srpska vlada odlučila da naftnu industriju Srbije, NIS, proda ruskom gigantu Gaspromnjeft-u, mada je ta prodaja "ozvaničena" tek krajem godine³ i objašnjena izgradnjom Južnog toka.

Sledeća faza intenziviranja uticaja koji prerasta u pritisak, događa se već u 2011., kada Srbija pokušava da implementira postignute dogovore u briselskim pregovorima koji se odnose na normalizaciju odnosa i uspostavljanje administrativnih prelaza između Kosova i Srbije, koji idu paralelno sa pripremama i očekivanjima da se i zvanično pokrene proces pregovora za članstvo sa EU. Ruski zvaničnici u Srbiji tada šalju i uručuju izvesnu humanitarnu pomoć⁴ Srbima sa Severa Kosova, koji provode dane u demonstracijama i protivljenju da se uspostave administrativni prelazi. U isto vreme, više od 20,000 Srba sa Kosova podnosi zahtev Rusiji za dobijanje njihovog državljanstva što tadašnji ruski predsednik Dmitrij Medvedev odbija uz obrazloženje da ruski Ustav tu mogućnost ne pruža⁵.

² <http://www.mfa-ks.net/?page=3,33>

³ http://www.danas.rs/danasrs/politika/nis_prodat_za_400_miliona_evra.56.html?news_id=149214

⁴ http://www.b92.net/info/komentari.php?nav_id=564846

⁵ <http://www.blic.rs/Vesti/Politika/293176/Srbi-s-KiM-Ocekivali-smo-da-nas-Rusi-prime>

Te iste 2011. godine, zvanično je u Nišu otvoren i rusko-srpski humanitarni centar za vanredne situacije mada je bio operativan i prethodne dve godine. Ceremonijalne formalnosti oko otvaranja i objavljivanja osnivanja ruske 'humanitarne baze' u Srbiji, obavili su tadašnji ministar unutrašnjih poslova Ivica Dačić i ministar spoljnih poslova Vuk Jeremić⁶. Nekoliko meseci kasnije, ćebad, grejalice i konzervirana hrana, kretali su iz Niša putem za Brnjak i Jarinje na severu Kosova praćeni demagoškim govorancijama protiv Evropske Unije i NATO- a koji su označavani kao svesrpski neprijatelji i protagonisti kosovske nezavisnosti i albanskog hegemonizma i potiskivanja Srba i Srbije sa Kosova, što je podsticalo gnev Srba na Severu Kosova i njihovo direktno sukobljavanje sa vojnicima KFOR-a na terenu.

Sledećih nekoliko godina obeležava nastojanje Rusije da u Srbiji jača takozvani „meki uticaj“, kroz povećanje svog prisustva u medijima, nevladinom sektoru i civilnom društvu, izdavaštvu, od kada se ruske knjige češće mogu videti u lokalnim knjižarama, kao i medijski izveštaji s brojnih ruskih manifestacija. Napose, formira se i ispostava *Ruskog instituta za strateška Istraživanja, RISI*, u Beogradu⁷ koji je, u suštini, pre zvanična institucija Rusije nego što je organizacija civilnog društva, i koji se češće pominje kao *“Putinov institut”* nego po svom zvaničnom nazivu. Uloga ovog instituta dobila je na značaju kada je njegov najviši zvaničnik, direktor, *Leonid Petrovič Rešetnjikov*, posetio Beograd i to neposredno posle izbijanja krize u Ukrajini i nakon što su obelodanjene ruske težnje za aneksiranje Krima⁸.

Planovi i snovi o Južnom toku – govorilo se, ‘istorijskom zajedničkom projektu koji će povezati dve zemlje ne samo teritorijalno i finansijski već i duhovno, i politički, i vojno’ (jer je bilo predviđano da nekoliko stotina ruskih vojnika odnosno specijalnih oružanih snaga ‘Gasproma’ obezbeđuju tok gasovoda kroz Srbiju) - teku u istovremeno s pokušajima Srbije da se približi EU i otpočne pregovore o članstvu.

2013. i 2014. godina protiču u iščekivanju početka radova i želja za što skorije poštanje u rad gasovoda koje je sagledavano kao jedini način da

⁶ <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.69.html:349602-Nis-Baza-za-citav-region>

⁷ <http://www.srna.rs/novosti1/150252/u-beogradu-poceo-sa-radom-ruski-institut-za-strateska-istrazivanja.htm>

⁸ <http://www.e-novine.com/srbija/102934-Ruski-pijun-Beogradu.html>

Srbija Rusiji vrati dugove nastale usled dugogodišnje apsolutne energetske zavisnosti.

Planove i snove kvari Evropska Unija koja suspenduje projekat⁹ nakon ruske invazije na Ukrajinu mada to u srpskoj javnosti dobija potpuno drugačiju sliku. Aneksija Krima izmešta se u kontekst otcepljenja Kosova i davanja istog prava jednima, a uskraćivanja drugima – davanja prava da biraju gde će i sa kim živeti Albancima sa Kosova, a osporavanje istog Rusima sa Krima koji su se čak i na referendumu jasno opredelili za život u Rusiji¹⁰. Tako nezavisnost Kosova ponovo izbija u vrh vrhova dnevnog reda u Srbiji. To je savršena tema za lokalne medije¹¹ i savršena prilika za reklamiranje ruskih "prijatelja" kojim se, opet, u isti mah Rusima sa Krima priznaje pravo na otcepljenje i njegovu aneksiju, ali ne i Albancima sa Kosova, pozivajući se na isto međunarodno pravo i još jednom pokazujući da zastupaju isključivo sopstvene interese.

Još jedna od poznatih taktika Rusije koja svoje uporište nalazi u Srbiji i na Balkanu, su takozvani asimetrični ratovi.

Skoro uvek kada je direktno upletena u neki sukob, Rusija nastoji da izazove sukob na nekom drugom kraju sveta, koristeći se sredstvima posredne borbe, najčešće medijima, a u slučaju Srbije i akademskom i verskom zajednicom. Budući da je kriza u Ukrajini eskalirala početkom 2014. intenziviranje ruskog prisustva u Srbiji ne iznenađuje jer na Balkanu uvek ima dovoljno materijala da se isprovociraju netrpeljivost i konflikti ili makar konstanto održavaju tenzije kako bi se kontrolisale političke odluke.

Pored crkve, drugi segment društva koji je za Ruse laka meta je srpska vojska koja je suočena sa brojnim finansijskim preprekama na putu ka neophodnim reformama koje su, opet, preduslov za aktivno učešće u mirovnim misijama pod okriljem UN, što je, pored odbrane zemlje i pomoći civilima u vandrednim situacijama, jedan od tri osnovna cilja Vojske Srbije.

Vojska Srbije, opterećena prošlošću ali i konstantnim pritiscima iznutra i naglašavanjima neophodnosti vojne neutralnosti, idealno je područje za Rusiju i za uslovljavanje vladinih funkcionera.

⁹ <http://www.telegraf.rs/vesti/1333660-putin-rusija-nece-dati-gas-evropi-odustajemo-od-juznog-toka>

¹⁰ <http://www.bbc.com/news/world-europe-26606097>

¹¹ <http://www.novosti.rs/vesti/planeta.299.html:482871-Krim-se-vratio-Rusiji-vise-od-95-odsto-izasliah-glasalo-za-prisajedinjenje>



U 2013. Rusija je Srbiji uputila poziv za članstvo i udelila joj status posmatrača u *Organizaciji za kolektivnu bezbednost i saradnju*, koja je 1992. kao supstituent nasledila Varšavski pakt i u kojoj se danas nalaze Rusija, Belorusija, Kazahstan, Tadžikistan, Kirgistan i Jermenija namerne da pospeše međusobnu vojnu i bezbednosnu saradnju¹² ali i naprave kontratežu NATO paktu.

¹² <http://www.vesti-online.com/Vesti/Srbija/307126/Srbija-usla-u-ruski-vojni-savez>

3. RAST PRITISKA

Rusko prisustvo u Srbiji sve se više pretvara u pritisak i ucene, otkad su odnosi Rusije sa SAD i zemaljma članicama Evropske Unije "zahlađeni" zbog ruske invazije na Ukrajinu. Srbija sve češće prima ruske zvaničnike, čak i one koji se nalaze na EU listi ličnosti protiv kojih su uvedene sankcije i restriktivne mere zbog krize u Ukrajini¹³ poput Sergeja Naruškina, predsednika ruske Dume koji je, maja 2014. posetio Srbiju, navodno, povodom obeležavanja 70-godišnjice oslobođenja Beograda u Drugom svetskom ratu¹⁴. U isto vreme, u Srbiji je tada boravio i tadašnji EU komesar za proširenje, Štefan File¹⁵. U oktobru 2014. parada povodom 70-godišnjice oslobodjenja Beograda pomena je neoliko dana unapred da bi joj prisustvovao Putin.

2015. godinu obeležili su ruski otpor usvajanju rezolucije o Srebrenici, kao i prijemu Kosova u UNESCO i navodno zastupanje srpskih interesa i odbrana srpskog suvereniteta na međunarodnom planu. Ipak, do danas je potpuno nejasno zašto su se ruske trupe davne 2003. godine povukle iz sastava misije UN na Kosovu, kada su kao neke od razloga ruski zvaničnici navodili američki uticaj i američke procene¹⁶, finansije teškoće i okretanje

¹³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/145571.pdf

¹⁴ <http://www.slobodnaevropa.org/media/video/sergej-nari%C5%A1kin-otvorio-rusko-srpski-okrugli-sto-istorija-i-pouke-svetskih-ratova-u-beogradu/25373456.html>

¹⁵ http://www.b92.net/info/komentari.php?nav_id=843811

¹⁶ <http://www.nspm.rs/hronika/leonid-ivasov-rusija-se-povukla-sa-kosova-jer-su-ministar-odbrane-i-nacelnik-generalstaba-bili-pod-uticajem-amerikanaca.html?alphabet=l>

svojoj regiji. Iste godine ruske trupe su se povukle i iz Bosne i Hercegovine i tamošnje međunarodne misije¹⁷. Prisustvo Rusije u BiH tj. u Republici Srpskoj i bliski odnosi sa Miloradom Dodikom, pored Severa Kosova, jos su jedan su adut u ruskim kartama, koji mogu da koriste kad god im zatreba dodatni argument protiv EU, NATO-a, Amerike i svega ostalog što koči realizaciju ruskih globalnih ciljeva.



Sezona grejanja

Doba godine koje kod skoro svih građana Srbije probudi bar po neku misao na Ruse, tačnije ruski gas, je upravo oktobar, tj. mesec u kom zvanično počinje sezona grejanja i kada misao o Rusima nužno izaziva izvesnu neizvesnost i bojazni. To je, u isti mah i period kada se Rusima ukazuje dodatni prostor za njihove zahteve i manevre.

Oktobar 2015. godine obeležile su tenzije povodom kosovskog zahteva za prijem u UNESCO, a potom objavljivanje Nacrta EU platforme za pregovaračko poglavlje 35 koje pokriva odnose Srbije i Kosova, tj. normalizaciju odnosa Beograda i Prištine. Srpski premijer Aleksandar Vučić nazvao je ovaj dokument¹⁸ "groznim papirom" čiji su zahtevi gori i od formalnog priznanja kosovske nezavisnosti.

Tenzije oko sadržine nacrta pomenute platforme, najavljenih (pred)uslova koje su brojni srpski zvaničnici nazvali ucenama, dogodile su se sredinom oktobra, koja je označena i kao rok kada će Aleksadaar Vučić odlučiti da li će i kad, na proleće 2016. zajedno sa lokalnim i vojvođanskim biti i opštih izbora ¹⁹.

Uz ovo se u veoma burna nedelja na srpskoj političkoj sceni od 10. do 16. Oktobra, sve ono što se tokom nje dešavalo i sve ono o čemu se izveštavalo, kao i način na koji se to činilo, kao da su imali za cilj da Srbiju udalje ili potpuno skrenu sa evropskog puta i u potpunosti joj promene pravac razvoja. Redovi ispisivani u medijima i njihove naslovne stranice nedvosmileno su sugerisale kako Srbiji kao saveznik, prijatelj i partner preostaje jedino Rusija, kao jedina zemlja koja ne uslovaljava da se "odrekne" Kosova, koja je zastupa u UN, ne daje Kosovu u UNESCO, i uz

¹⁷ <http://www.bosnjaci.net/prilog.php?pid=10770>

¹⁸ http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2015&mm=10&dd=14&nav_category=640&nav_id=105129

¹⁹ <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=198600>

to kako Rusija Srbiju nikada nije napala već da su Srbija i Rusija uvek ratovale na istoj strani.

Šta od toga ima Rusija?

Odvraćanje Srbije od EU i zadržavanje svog uticaja, a time svoje pozicije na Balkanu i konstante suprotstavljenosti opštoj integraciji Evrope u EU i strategiji Zapada?

Destabilizaciju regije kao prostora za nove asimetrične ratove?

Održavanje svoje energetske nadmoći i jačanje ekonomske koristi?

Kako god, lokalni mediji, tih dana, najavljuju Putinovu novu ponudu da pomogne Srbiji i njegovo "naređenje" koje je izdao svojim najbližim saradnicima da ponudu pripreme i to tako da ona obuhvati ne samo ekonomsku već i vojnu pomoć - jedinoj zemlji koju u Moskvi vide kao "poslednjeg iskrenog saveznika na Balkanu". Ponuda bi trebalo da obuhvati modernizaciju vojske, raketni sistem S- 300 (onaj za kojim su Milošević i Srbija bezuspešno vapili do 1999.) i investicije od 3 milijarde eura u naredne tri godine...²⁰

Ali, pod kojim uslovima i šta se očekuje zauzvrat?

²⁰ <http://www.dnevne.rs/nesto-drugacije/otkrivamo-detalje-putinove-ponude-srbiji-s-300-pet-milijardi-evra-zeleznica-gasne-elektrane-info>



4. IZBOR IZBORA

Grozni papir izgledao je kao jedna u nizu najava za prevremene parlamentarne izbore, "nekako s proleća", budući da je malo pre toga izbila afera "Lidija Udovički"²¹ u koju je neposredno uključen lider opozicione Demokratske stranke i predsednik vlade Vojvodine, Bojan Pajtić. Nešto pre toga, opet, objavljeni su snimci sastanaka lidera druge, doduše partnerske stranke u vladi, Socijalističke partije Srbije, aktuelnog ministra spoljnih poslova i prvog potpredsednika vlade Ivica Dačića sa Rodoljubom Radulovićem, poznatijem po nadimcima kao Miša Amerika ili Miša Banana²², jednim od čelnih ljudi Šarićevog narko kartela.

U isto vreme se dešavaju i nastojanja da se Kosovo učlani u UNESCO koja nailaze na otpor i negodovanje ne samo kod srpskih političara²³ već i kod građana, što je očekivani odgovor na osnovu onog što su iz medija mogli da saznaju o toj temi²⁴. Izvršni savet UNESCO-a usvojio je 12. oktobra dnevni red na kojem se nalazi i predlog preporuke za prijem Kosova u članstvo te organizacije u kome se navodi da Izvršni savet donosi preporuku da Generalna konferencija primi Kosovo u članstvo, imajući u vidu da "Kosovo prihvata ustav te organizacije i da je spremno da ispunjava obaveze koje proističu iz članstva i učestvuje u troškovima". Neslaganje sa odlukom da se prijem Kosova uvrsti u dnevni red

²¹ <http://rs.n1info.com/a98170/Vesti/Lidija-Udovicki-o-aferi-prisluskiwanie.html>

²² <https://www.krik.rs/snimci-sastanka-narko-bosa-radulovica-s-vrhom-policije/>

²³ <http://www.srbija.gov.rs/vesti/vest.php?id=249372>

²⁴ <http://www.naslovi.net/tema/788719>

Generalne konferencije izrazili su predstavnici Rusije, Kine, Kube i Argentine dok je zahtev za prijem Kosova u Unesko formalno podnela Albanija, a podržalo ga 45 zemalja među kojima su: SAD, Nemačka, Britanija, Francuska, Austrija, Slovenija, Irska, Holandija, Luksemburg, Danska, Finska, Švedska, Turska, kao i Estonija, Letonija i Litvanija, Ujedinjeni Arapski Emirati, Saudijska Arabija, Katar i Kuvajt, Bahrein, Belize, Burkina Faso, Čad, Kostarika, Obala Slonovače, Dominikanska Republika, Salvador, Gabon, Gambija, Gana, Grenada, Gvineja, Haiti, Honduras, Jordan, Lesoto, Oman, Panama, Papua Nova Gvineja, Senegal, Somalija, Južni Sudan, Togo, Tanzanija i Vanuatu²⁵.

Ideja o prevremenim parlamentarnim izborima koji bi se održali u isto vreme kada i redovni lokalni i regionalni Vojvodini obrazložena je potrebom da se izbori na svim nivoima u Srbiji održavaju u isto vreme kako bi se na taj način unapredila politička i ekonomska stabilnost i izbegle stalne tenzije predizbornih ciklusa. U suštini, prevremeni izbori na opštem nivou, negde u sredini mandata, na proleće 2015. doneli bi bar nove četiri godine Srpskoj naprednoj stranci i pomogle joj da izbegne eventualne negativne efekte ekonomskih rezova koji predstoje.

PRIVATIZACIJA I
FISKALNA
KONSOLIDACIJA

Naime, u skladu sa novim zakonom o privatizaciji²⁶ koji je usvojen avgusta 2014, Srbija je u obavezi da privatizuje nekoliko stotina društvenih firmi iz portfolija Agencije za privatizaciju, uključujući i preduzeća koja su u pcesu restruktuiranja, što bi potom uslovalo masovne otkaze za više hiljada radnika. Takođe, do kraja maja očekuje se i okončanje postupka oko 17 državnih preduzeća, koje je vlada označila kao strateški važna i izdejstvovala kod stranih kreditora, odloženu primenu zakona i rok do kraja maja 2016.²⁷ za razrešenje njihovog statusa, čime je sačuvala oko 22,000 radnih mesta do tada, ali i sebi kupila dodatno vreme za sprovođenje privatizacije u etapama. Privatizacija, kao i restruktuiranje javnih preduzeća u Srbiji, dešava se paralelno sa primenom mera fiskalne konsolidacije, pre svega primenjene na platama u javnom sektoru i penzijama još u novembru 2014, kada su pretrpele smanjenja od okvirnih

²⁵ <http://www.vreme.com/cms/view.php?id=1334536>

²⁶ http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_privatizaciji.html

²⁷ <http://mondo.rs/a799171/Info/Ekonomija/Vlada-Srbije-odlozila-privatizaciju-17-strateski-vaznih-preduzeca.html>

10%. Međutim, iako građanima nije prijala promena državnom budžetu jeste jer su zabeleženi rezultati značajno bolji od onih koje je predvideo Međunarodni Monetarni Fond u trodgodišnjem aranžmanu od 1.2 milijarde evra, odobrenom Srbiji u februaru 2015. Naime, konsolidovani budžetski deficit za prvih osam meseci tekuće godine²⁸ iznosio je 44.4 milijarde dinara što je uočljivo manje u odnosu na 135.5 milijardi deficita iz istog perioda 2014. Krajnji cilj vlade je da ukupan budžetski deficit u 2015. ne pređe 160 milijardi dinara što je redukovani cilj postavljen od strane MMF-a, u odnosu na prvi postavljeni od 232 milijarde dinara, nakon što je polugodišnji deficit stao na 35.3 milijarde dinara.

EPS

Ispunjavanje navedenih uslova zahteva ozbiljne mere koje ne prijaju već osiromašenom građanstvu, posebno nakon razarajućih poplava koje su zahvatile zemlju u maju 2014. i znatno usporile proizvodnju i izvoz. Deo aranžmana sa MMF-om uključuje i restrukturiranje tri ključna javna preduzeća – *EPS, Železnice Srbije i Srbijagas*. Postignuti rezultati u ovom polju ostali su deo kritike MMF-a nakon druge revizije aranžmana krajem avgusta i početkom septembra u Beogradu²⁹. Sve tri firme predstavljaju sferu interesovanja eventualnih ruskih investitora u Srbiji.

Interesantno je da se skoro nikada nijedna ruska firma ili pojedinac nije interesovala za kupovinu manjeg ili srednjeg preduzeća aktivnog u nekim drugim industrijama poput prehrambene iako se Rusija konstantno suočava sa nedostatkom prehrambenih proizvoda.

Zanimljivo je, potom i to da su Rusija i Srbija, u septembru, potpisale *novi aneks* o radovima na rekonstrukciji i renoviranju železničke infrastrukture, koji je deo ruskog državnog kredita, vrednosti od 800 miliona dolara³⁰ odbrenog još 2013, za čiju je implementaciju zadužen ruski RZD, železnički operator u državnom vlasništvu čime Rusija sebi o bezbeđuje stalno prisustvo u kompanijama za koje je zainteresovana.

²⁸ <http://www.mfin.gov.rs/newsitem.php?id=11512>

²⁹ <http://www.imf.org/external/np/sec/pr/2015/pr15395.htm>

³⁰ <http://www.ambasadarusije.rs/sr/vesti/zeleznice-potpisuju-ruski-kredit-za-112-km-pruge>

Kada je reč o EPS-u, ne iznenađuje mogućnost da Rusiju zanima da postane vlasnik jednog od najpoželjnijih poslodavaca u Srbiji. Eventualnim preuzimanjem EPS-a, Rusija bi sebi omogućila neposredni izlaz na granična područja sa EU budući da se osnovne infrastrukturne jedinice EPS-a nalaze na Đerdapu koji se, opet, nalazi na samoj granici sa Rumunijom, punopravnom članicom kako Evropske Unije tako i NATO-a.



Rusko partnerstvo sa Srbijagasom i posredno upravljanje ovim srpskim gigantom kada je reč o gasu, dobro je poznato kako domaćoj, tako i inostranoj javnosti. Upravo je Srbijagas firma na čijem restruktuiranju insistira MMF budući da dug Gasproma iznosi skoro 5% ukupnog BDP i u velikoj meri sprečava Vladu da uspešno konsoliduje javne finansije. Ali, uprkos tome, srpska vlada se ne usuđuje da promeni čak ni rukovodstvo Srbijagasa, pa predstavnik Socijalističke Partije Srbije, Dušan Bajatović, istrajava na poziciji generalnog direktora iako se čini da je jedini koji profitira od Srbijagasa. Svoju punu podršku Bajatoviću ukazao je predsednik Upravnog odbora Gasproma, Aleksej Borisovič Miler budući da je Bajatović bio potpisnik osnovnog sporazuma o saradnji za projekat „Južni tok“ na teritoriji Srbije. Bajatović i Miler su zajedno formirali zajedničko preduzeće *Podzemno skladište gasa Banatski Dvor* i inicirali *Memorandum o gasovodu „Južni tok“*, novembra 2009, u ime Srbijagasa i Gasproma. Istovremeno, dug Srbije prema Rusiji za isporučeni gas i dalje prelazi cifru od 120 miliona dolara, nakon što je prva rata od 100 miliona uplaćena krajem 2014. Prema neformalnom dogovoru koji je Vučić postigao sa Putinom, druga rata dospeva krajem 2015. godine, a poslenja, treća, ujedno i najmanja u toku 2016.³¹ Južni tok je zbog ovog problema i bio sagledavan kao potencijalno rešenje i šansa za Srbiju da isplati Rusiju.

Bilo kako bilo, restruktuiranje Srbijagasa pod kontrolom MMF-a ili Svetske banke, nikako ne ide u prilog Rusiji jer bi onda izgubila kontrolu nad ovim preduzećem.

I dok je Vlada Srbije u svojim pokušajima da oporavi ekonomsku sliku zemlje fokusirana na privlačenje stranih investicija koje u poslednje vreme

³¹ <http://www.blic.rs/Vesti/Politika/523473/ISPLATA-RUSIJI-Srbija-platila-100-miliona-dolara-kao-prvu-ratu-duga-za-gas>

najčešće pristižu sa Zapada (pre svega iz Nemačke) fokus ministarke poljoprivrede (koja je inače kadar Socijalističke Partije Srbije) je pre svega Rusija. Namera je da se afirmišu izvoz hrane i prehrambenih proizvoda u Rusiju kao i da ruske kompanije investiraju u pogone proizvodnje prehrambenih proizvoda u Srbiji.

**TELEKOM**

No, za gigantske ruske kompanije, kapaciteti koje Srbija može da ponudi i nisu naročito primamljivi. Ono što njih eventualno interesuje je, ponovo, nešto što se može nazvati javnim dobrom, a to je *Telekom Srbije* čijih se 58.11% u vlasništvu vlade prodaje, zvanično, od jula ove godine.

Prema nezvaničnim podacima, ruski MTS, jedan od najvećih telekomunikacionih operatera na globalnom nivou, mogao bi se naći na listi od osam ponuđača za udeo u Telekomu. Interesovanje za eventualno preuzimanje dela Telekoma opet ukazuje na isključivu zainteresovanost za one oblasti koje pored ekonomske nose i neke druge oblike koristi, odnosno, preuzimanje infrastrukture koja, u ovom slučaju, sa sobom nosi i informatičku strukturu i baze podataka.

**FIAT 500L**

Mada je jedan od strateških ciljeva srpske privrede da pokrene izvoz automobila Fiat500L na rusko tržište kao proizvod koji je više od 51% napravljen u Srbiji i jer se i proizvodi u pogonima u Zastavinoj fabrici u Kragujevcu, a u skladu sa rusko-srpskim ugovorom o slobodnoj trgovini koji se odnosi na ovakve proizvode pre svega, Rusija je to neprekidno odlagala tražeći izgovore u neophodnosti pristanka Evroazijske ekonomske unije (EUA) navodeći da je za tako nešto neophodna saglasnost i ostalih članica, među kojima su i Kazahstan i Belorusija³², a od nedavno i Jermenija.

Sva ova ekonomska kretanja događaju se u poslednjih par meseci, kada se postepeno otvara i priča o eventualnim prevremenim parlamentarnim izborima i kada je podrška premijeru Vučiću i njegovoj stranci daleko iznad podrške koja se pruža bilo kojoj drugoj političkoj opciji u Srbiji.

³² <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=197428>

No, čini se da je opšta procena ruske strane da produžetak mandata Vučića i njegovog tima nije najpovoljnija opcija za realizaciju ruskih ciljeva zbog čega se i odlučuju da zaigraju na svoju 'sigurnu kartu' i obnove lavinu Kosova i kosovskih tema i time, možda, makar odlože odluku o prevremenim izborima i njihovo sprovođenje u skorije vreme i porecenjivani plasman i jačanje Aleksandra Vučića. Ovo su, reklo bi se, momenti kada uticaj postaje pritisak.

Podgrevanje teme Kosova i pojedinih segmenata pregovora sa Prištinom pod okriljem EU, a koji su samo par meseci ranije predstavljeni kao veliki uspeh kako za Srbiju tako i za region u celini, negativno utiče na javno mnjenje u Srbiji i slabi podršku aktuelnoj vladi budući da se srpsko prosečno građanstvo nikada nije suočilo sa realnom slikom kosovske stvarnosti i državnosti imajući u vidu da mu mediji i ne pružaju priliku da se o informiše o stvarnom stanju stvari, niti im svakodnevni životni uslovi, pružaju neposrednu mogućnost za to.

Ubrzo nakon što je EU objavila nacrt platforme za pregovaračko Poglavlje 35 kojim bi se, sudeći po izjavama EU funkcionera i funkcionera država članica, zvanično i otvorila pregovaračka poglavlja, počela je medijska oluja s tekstovima o ucenama od EU, ucenama od zemalja članica, prekidu pregovora, zaustavljanju i obustavljanju integracija, ostavki premijera, bespuću, beznađu, očaju...

Iako izmena uslovljava opšti pregovarački proces, pojedinačnim procesom normalizacije odnosa Beograda i Prištine ili Kosova i Srbije ili kako god, integracioni process po sebi nije doveden u pitanje, niti je postavljen uslov da se Kosovo formalno prizna kao nezavisna država kao što se moglo čuti od mnogih i pročitati u mnogim medijima.

Obraćanje premijera koje je najavio vice premijer i ministar spoljnih poslova, Ivica Dačić³³, nakon neformalne večere sa kosovskim premijerom u Briselu, izostalo je, iako se poklapalo sa danom kada je očekivano saopštenje Vučićeve odluke o raspisivanju izbora, koja je najavljena dan

³³ <http://www.tanjug.rs/full-view.aspx?izb=207698>

ranije, kada je rekao da će napustiti pregovore ukoliko se Srbiji postave nemogući uslovi³⁴.

Posle povratka iz Brisela, Vučić se sastao sa predstavnicima SPC kako bi razmatrao eventualna rešenja kosovskog pitanja i EU uslova³⁵, kao i sa predsednikom Nikolićem, a potom se obratio okupljenima na svečanosti povodom sedam godina postojanja Srpske napredne stranke³⁶, kada se izbora skoro niko sem novinara nije ni setio ali je Premijer naglasio da se pregovori sa Kosovom nastavljaju i da često nisu laki i da se stiče utisak da je jedna strana povlašćena, ali da ih Srbija svakako nastavlja, kao i da nikako neće priznati kosovsku nezavisnost.

Pored isticanja održavanja dobrih odnosa sa evropskim partnerima, Vučić je, ovom prilikom, poručio i da tradicionalno dobre odnose sa Rusijom ništa neće da naruši. Zanimljivo je da su se pored njega, okupljenima obratili predsednik Nikolić, Ivica Dačić i Milorad Dodik, slučajno ili namerno ličnosti čija se imena povezuju sa ruskim uticajem i koji se često vide kao emiteri i realizatori ruskih poruka i namera³⁷. Dan kasnije, u svom gostovanju na jednoj od televizija sa nacionalnom pokrivenošću, nakon što je emisija u kojoj je gostovao usledila, posle termina za starlete, kriminalace, balerine, pevačice u jednom od mnogobrojnih reality show-a u Srbiji, njen Premijer obelodanio je da je njegova odluka da izbora neće biti u narednih 3, 4, 5, 6 meseci...

Još jedan od mogućih razloga zašto Rusima prevremeni izbori u Srbiji, kao ni kontinuitet ili jačanje sadašnje vlade ne bi odgovarali, tiče se teme koju Moskva u Srbiji smatra kao svoje apsolutno pravo i ekskluzivu - reformu Srbijagasa i snabdevanje gasom. Naime, krajem maja ove godine, Predsednik srpske vlade najavio je da će Srbija prihvatiti mogućnost da prihvatanjem gasovoda iz Azerbajdžana, koji podržavaju Amerikanci, smanji zavisnost od ruskog gasa naglasivši da nije reč ni o kakvom balansiranju već o postupanju u skladu sa interesima Srbije. On je i tada dodao da je strateški cilj Srbije Evropska unija kojem je vlada veoma posvećena, ali da sa druge strane želi i da održi dobre odnose sa Rusijom,

³⁴ http://tanjug.rs/full-view_en.aspx?izb=207424

³⁵ <http://rs.n1info.com/a100676/Vesti/Vucic-sa-patrijarhom-lrinejom.html>

³⁶ <http://rs.n1info.com/a101162/Video/Obelezena-sedma-godisnjica-SNS-Vucic-nista-o-izborima.html>

³⁷ <http://rs.n1info.com/a101162/Video/Obelezena-sedma-godisnjica-SNS-Vucic-nista-o-izborima.html>

kao i da su za Srbiju, na putu ka Evropskoj uniji, veoma važni i dobri odnosi sa Vašingtonom.³⁸

O eventualnim sledećim koracima ka gasnoj diversifikaciji od onda nije bilo o rečce jer je ovakva najava svakako dovoljno loše zvučala ruskim političkim i ekonomskim predstavnicima aktivnim u ovom sektoru. O značaju koji Rusija pridaje srpskoj energetskej sceni i nameri da je kontrološe što je više moguće, govori činjenica da je sa pozicije ministra energetike svojevremeno sklonjena Zorana Mihajlović, funkcioner SNS-a, koja je zastupala reformske procese i usaglašavanje sa EU propisima u ovoj oblasti, te da je, nakon izbora 2013, njenu poziciju zauzeo kadar Socijalističke Partije Srbije i jedan od prvih ljudi Ivice Dačića, Aleksandar Antić, čije je prethodno iskustvo bilo vezano za upravljanje skupštinom grada Beograda.

Nakon očigledne ruske sugestije, ministarstvo rudarstva koje je bilo odvojeno u prethodnom sazivu, pripojeno je ministarstvu energetike.

Dakle, sve tenzije koje su se skoro u jednom trenutku stvorile oko takozvanog "groznog papira", ako im se pristupi iz drugog ugla, mogu delovati kao dobro osmišljen pokušaj jednog igrača na globalnoj sceni da "zaštiti" svoje interese ne obazirući se previse na štetu koju to može izazvati i eventualne gubitke nekog drugog igrača na toj istoj sceni, ne tako moćnog i velikog ali svejedno igrača.

³⁸ <http://rs.n1info.com/a64335/Biznis/Vucic-Srbija-prihvata-ideju-SAD-o-gasu-iz-Azerbejdzana.html>

5. 'KOSOVSKI FRONT' OD KIJEVA DO VLADIVOSTOKA

„Žao mi je što se u Srbiji ništa ne zna o sveruskom pokretu „Kosovski front“, koji je kao odgovor na nasilno otimanje Kosova i Metohije od Srbije već 18. februara 2008. osvanuo po mnogim gradovima Rusije, Ukrajine i Belorusije. Bezočno i cinično gaženje svih međunarodno priznatih normi znak je da na Kosovu nije započeo rat protiv Srbije i Rusije, već rat protiv pravde kao temeljne civilizacijske vrednosti, na koji ne možemo ostati gluvonemi“ – rekao je za „Pravdu“ Aleksandar Aleksandrovič Kravčenko, ruski dobrovoljac koji se iz rata u Republici Srpskoj vratio sa zlatnom medaljom za hrabrost n grudima i 'balijskim metkom u glavi'.³⁹

Kravčenko većinu svog vremena provodi na Severu Kosova u srpskim opštinama gde, navodno, pomaže lokalnom stanovništvu. Prisustvo ovakvih ekstremističkih pokreta na teritoriji poput Severa Kosova može imati dugoročne negativne efekte budući da se Srbi iz ovog područja podjednako opiru i Beogradu i Prištini čime stvaraju dodatni prostor za širenje ruskog uticaja jer su stavovi i jednih i drugih gotovo identični.

Nemiri u ovom području i nesaradnja sa vladom u Beogradu ozbiljna su pretnja normalizaciji odnosa Srbije i Kosova, a time i pretnja EU integracijama Srbije koje, čini se, ne korespondiraju sa ruskim interesima na Balkanu. Takođe, stavljanje u isti kontekst građana srpske nacionalnosti sa pro-ruskim snagama u Ukrajini, što Kravčenko ponosno ističe, dodatno jača prkos i otpor kod Srba na

³⁹ <http://www.srpskapolitika.com/Tekstovi/Komentari/2008/latinica/046.html>

Kosovu što dalje vodi ka destabilizaciji čitavog regiona. Kako je Kravičenko rekao Pravdi, "uprkos teškoj situaciji koja vlada kod njih, borci i ratnici u Novorusiji prikupili su finansijska sredstva u iznosu od oko 1.000 dolara za akciju pomoći narodu na Kosmetu koja će se realizovati preko organizacije Kosovski Front."⁴⁰ Prisustvo retorike koja za cilj ima izazivanje emotivne reakcije je više nego očigledno iako do kraja nije utvrđeno ko stoji iza Kosovskog fronta kao što niko nikada nije negirao da upravo to i čini.

Rusko prisustvo i uticaj na Sever Kosova i tamošnje stanovništvo pokazan je i dokazan još 2011. godine prilikom organizovanih barikada i protesta protiv implementacije dogovora tadašnjih beogradskih i prištinskih zvaničnika, a pre svega protiv uspostavljanja administrativnih prelaza između Kosova i Srbije u tom području. Podršku okupljenom i besnom narodu pružali su zvanični predstavnici ruske države u Srbiji iako su znali da barikade i otpor samo usporavaju process normalizacije i stoje kao nepremostiva prepreka na putu Srbije ka EU.

⁴⁰ <http://www.pravda.rs/2015/02/08/intervju-aleksandar-kravcenko-ne-plasim-se-hapsenja-u-srbiji-zbog-pomoci-srpskim-dobrovoljcima-u-novorusiji/>

6. VOJNA SARADNJA SA RUSIJOM

Iako se Srbija deklarira kao vojno neutralna zemlja, posebno nakon 1999. i NATO bombardovanja ali i tadašnjeg izostanka ruske pomoći, jedan od njenih primarnih razvojnih ciljeva je sveobuhvatna reforma vojske i jačanje njenih kapaciteta kako bi uspešno sprovodila svoja tri osnovna cilja, koji uključuju i učešće u međunarodnim mirovnim i kriznim misijama pod okriljem Ujedinjenih nacija i Evropske Unije. Na ovom putu potrebna joj je pomoć budući da su resursi kojima raspolaže nisu veliki i neograničeni. Upravo i zato, samo u 2014. godini, oružane snage Srbije učestvovala su u 20 međunarodnih vojnih vežbi. Od tih 20 vežbi, tri su realizovane sa susedima Hrvatskom i Mađarskom, tj, sa dve NATO zemlje dok su još tri vežbe organizovane od strane NATO-a. U saradnji sa Americkom vojnom Komandom u Evropi, EUCOM-om, realizovano je 8 vežbi među kojima je i vojna vežba *Viking 2014*. inače veoma značajna za ugled Vojske Srbije, kao i *Platinasti vuk 14* i *Platinasti vuk 15* u bazi Jug, koja je predviđena da postane regionalni centar obuke za mirovne misije UN. Samo jedna vežba odigrana je sa pripadnicima oružanih snaga Ruske Federacije, pod nazivom *Srem 2014*, kada su ruski vojnici demonstrirali njihove sposobnosti iz oblasti bojnog gađanja, dok su pripadnici Vojske Srbije imali ulogu posmatrača.

Međutim, prethodno navedeni podaci malo su poznati i nedovoljno zanimljivi domaćim medijima iako nedvosmisleno pokazuju da su partneri Srbije u njenim nastojanjima da

razvije svoj sistem odbrane i podigne standard na globalno prihvaćen nivo, kako NATO zemlje i susedi tako i sama američka vojska. Pored vojnih vežbi, Srbija sa Amerikom tj. sa Nacionalnom gardom države Ohajo realizuje i projekat čiji je cilj unapređenje saradnje vojske i građana i koja je do sada bio sponzor renoviranja školskih i predškolskih objekata u multinacionalnim sredinama. Pored svega toga u srpskim medijima 2014.godinu obeležila je vojna parada upriličena za Putina, a povodom godišnjice oslobođenja Beograda.

I 2015. izgleda vrlo slično kada govorimo o izveštavanju o aktivnostima oružanih snaga Srbije. Naime, 28. avgusta pripadnici kopnene vojske Srbije učestvovali su na vežbi „*Allied Spirit II*“, koja je održana u multinacionalnom centru za obuku „Hoenfels“, u Nemačkoj, a koju je organizovala Evropska komanda Oružanih snaga SAD. Pored pripadnika Vojske Srbije učestvovalo je oko 4.500 vojnika iz Češke, SAD, Kanade, Gruzije, Italije, Mađarske i Velike Britanije. Kako navodi Ministarstvo odbrane, cilj vežbe bio je unapređenje interoperabilnosti i međusobnog razumevanja pripadnika kopnenih vojski zemalja partnera u realizaciji operacija u multinacionalnom okruženju, a jedinice kopnene vojske obučavaju se u multinacionalnom centru za obuku „Hoenfels“ od 2011. godine. Ovo je bila treća vežba na kojoj, radi povećanja operativnih sposobnosti svoje jedinice učestvuju pripadnici 21. pešadijskog bataljona⁴¹.

Samo nekoliko dana kasnije, 3. septembra, pripadnici Specijalne brigade Vojske Srbije obavili su poslednje pripreme u Rusiji za učešće na trilateralnoj vežbi „*Slovensko bratstvo 2015.*“ koja se narednih par dana održavala na poligonu „Rajevski“ u blizini Novorosijska. Na vežbi je učestvovalo 700 ljudi, najviše padobranaca iz Rusije i Belorusije, među njima i 60 pripadnika Vojske Srbije. Ministarstvo odbrane naglašava da je osnovni cilj zajedničkih vojnih vežbi i obuke sa pripadnicima stranih oružanih snaga, pre svega, unapređenje operativnih i funkcionalnih sposobnosti naše vojske, te da taj oblik vojno-vojne saradnje u najvećoj meri doprinosi konkretnom sticanju iskustva u rešavanju taktičkih i

⁴¹ http://www.mod.gov.rs/sadrzaj.php?id_sadrzaja=8653

vatrenih zadataka, sprovođenju antiterorističkih operacija, pripremi za učešće u multinacionalnim operacijama⁴².

U srpskim medijima, vežba sa Rusima i Belorusima bila je Vest, i to značajna, dok je vežba pod okriljem EUCOM-a ostala gotovo nezapažena vestica. Zajednička vežba vojnih pilota Srbije i Rusije zauzela je značajan prostor u srpskim medijima, sa posebnim akcentom na detalj da se upravo srpske vazdušne vojne snage uvežbavaju sa ruskim vazdušno-kosmičkim snagama dok ove druge uspešno sprovode akcije protiv ISIS-a u Siriji.

Vežba pod nazivom "BARS 2015" odigrala se od 2. do 8. oktobra na aerodromu „Privolžski“ i poligonu „Ašuluk“ nadomak Astrahana. Ministarstvo odbrane navodi da je reč je o prvoj vežbi srpskih i ruskih pilota u kojoj učestvuju mešovite posade. Tema vežbe je – Odbijanje vazdušnog napada neprijatelja i zaštita snaga i objekata dok će piloti helikoptera Mi-8, realizovati takođe neke od najsloženijih elemenata letenja uz simulaciju akcije traganja i spasavanja⁴³. Ako se svemu ovom doda da je na tenkovskom biatlonu u Rusiji, Srbija zauzela treće mesto, prateći Rusiju i Kinu, o čemu se danima izveštavalo i pričalo, uz naglasak da je uspehu doprinelo, pored višemesečnih priprema, i učešće u prošlogodišnjem biatlonu⁴⁴, javnosti ne ostaje mnogo prostora da se nađe pred dilemom o tome da li Rusija pomaže Srbiju i unapređuje kapacitete njene odbrane.

⁴² http://www.mod.gov.rs/sadrzaj.php?id_sadrzaja=8675

⁴³ http://www.mod.gov.rs/sadrzaj.php?id_sadrzaja=8814

⁴⁴ http://www.mod.gov.rs/sadrzaj.php?id_sadrzaja=8629



7. VAŽNA "MARGINA"

Prateći američki model za širenje određene ideologije i širenje uticaja, Putin poseže za istim oruđem i širi svoju medijsku mrežu kroz direktno prisustvo ruskih medija. Gotovo u isto vreme kada je Kongres SAD-a doveo u pitanje postojanje globalne medijske platforme Pentagona i odlučio da ugasi web sajt South Eastern European Times kojim je upravljala Američka vojna komanda u Evropi i koji se bavio prilikama u regionu jugo-istočne Evrope, sa posebnim osvrtom na procese stabilizacije, pomirenja, borbe protiv korupcije i evroatlantskih integracija, u Srbji se otvara lokalno predstavništvo ruskog *Sputnjika*, kao neposredni emiter ruskih poruka. Sputnikov sajt na srpskom jeziku najavljen je u februaru ove godine⁴⁵, adok je SETimes.com je ugašen 31. marta. Međutim, u srpskom javnom mnjenju, SETimes je doživljavao kao američka propaganda i često nazivan portparolom kosovskih interesa dok je, za sada, Sputnik na listi pouzdanih i pouzdanih medijskih izvora i njegova svrha se ne dovodi u pitanje.

Dok su tenzije oko nacrtu platformi za Poglavlje 35 polako jenjavale, a tačno na dan kada se očekivalo saopštenje premijera hoće li biti prevremenih parlamentarnih izbora, 15. oktobra, najavljeno je osnivanje *prve privatne ruske škole van teritorije Ruske*

⁴⁵ <http://rs-lat.sputniknews.com/rusija/20150202/64062.html>

federacije, ali i osnivanje ruske medijske kuće u Srbiji koja će se temeljiti na kulturno-obrazovnom i informativnom programu.

U prostorijama Ruskog doma u Beogradu potpisan je *trojni sporazum o saradnji u oblastima međunarodne društvene saradnje, obrazovanja, javnog informisanja i kulturne razmene* između predstavništva Federalne agencije za pitanja Zajednice nezavisnih država, sunarodnika u rasejanju, i za međunarodnu društvenu saradnju, zatim srednje škole Artimedia i Udruženja za mlade Srbije.

Osnivač i vlasnik srednje škole „Artimedia“, Saša Borojević tada je istakao da “za razliku od drugih sličnih projekata u kojima se obično od Rusije očekuje finansijsko ulaganje, mi kao privrednici smo obezbedili investiciju u iznosu od 2.000.000 evra za izgradnju i opremanje objekta škole po najvišim standardima. U načelnim dogovorima sa čelnicima Beograda smo dobili uveravanje da je grad spreman da podrži ovakvu investiciju, a od ruske strane očekujemo intezivniju saradnju u narednom periodu kako bi program škole bio u skladu sa ruskim, ali i srpskim obrazovnim standardima.”⁴⁶ Presedan u čudno vreme...

Samo dan pre, na sajtu Ruskog doma u Beogradu, najavljen je za 20. Oktobar, početak rada *Prve omladinske škole za kolektivnu bezbednost (ODKB)*, uz obrazloženje da datum početka rada konferencije nije odabran slučajno. Na sajtu stoji da je 20. oktobra 1944. godine vojska Crvene Armije je učestvovala u borbama za oslobođenje Beograda od fašizma. Učesnici ove škole su predstavnici omladinskih organizacija vodećih političkih partija Srbije, studenti Beogradskog univerziteta ALFA-Univerziteta, mladi politkolozi. Na sajtu je navedeno da će “na otvaranju Prve omladinske škole za kolektivnu bezbednost ODKB 20. oktobra u 10.00 prisutne pozdraviti: član Skupštine Srbije, šef srpske delegacije u Parlamentarnoj skupštini ODKB Milovan Drecun, izvanredni i opunomoćeni ambasador Ruske Federacije u Republici Srbiji Aleksandar Čepurin i izvanredni i opunomoćeni ambasador Republike Belorusije u Republici Srbiji Čušev Vladimir Nikolajevič.”⁴⁷ Nisu navedeni predstavnici SPC...

⁴⁶ <http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/drustvo/aktuelno.290.html:572076-Gradice-se-ruska-skola-u-Beogradu>

⁴⁷

<http://ruskidom.rs/sr/%D0%B4%D0%BE%D0%B3%D0%B0%D1%92%D0%B0%D1%98%D0%B8/%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80/2015/10/14/%D0%BF%D1%80%D0%B2%D0%B0-%D0%BE%D0%BC%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B0->

Počasni gost na jubilarnom, šezdesetom beogradskog sajmu knjiga je Rusija.

U Crnoj Gori:
„Mi smo Barani –
srpski četnici“

Oktoabar u Crnoj Gori, takođe su obečežili nemiri i tenzije oličene u uličnim demonstracijama koje je organizovao opozicioni *Demokratski front* u ime demokratskih principa i slobodnih izbora jer su, po njihovim navodima, svi dosadašnji izbori u Crnoj Gori sprovedeni u korist Mila Đukanovića. No, čudan je termin organizovanja protesta jer se odigravaju u momentu kada se Crna Gora veoma približila članstvu u NATO savezu što je prioritetni cilj vlade ove države ali i dobrog dela populacije. Najsnažniji otpor članstvu Crne Gore u NATO-u pružaju, uglavnom, predstavnici srpske nacionalnosti, ali i sledbenici Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori i sledbenici mitropolita Amfilohija.

Jedna od zvučnijih izjava ovog crkvenog zvaničnika koji je operativan u dve nezavisne zemlje i dve odvojene verske institucije, nakon uvođenja sankcija Rusiji od strane Crne Gore, bila je „Ko ne bio vjeran Rusiji, dabogda živo meso od njega otpadalo“.⁴⁸

Amfilofijevi istomišljenici su među najglasnijim demonstrantima u Crnoj Gori zajedno sa samozvanim „srpskim četnicima“.

Ruski zvanični stav po pitanju istih je da „uključivanje Crne Gore u proces evroatlantskih integracija ne vodi ka njenoj konsolidaciji i prosperitetu“. Ruski uticaj se, ovih dana, izgleda, i u Crnoj Gori pretvorio u pritisak... da li je istovremeno delovanje u obe zemlje rezultat spleta okončnosti ili dobre strategije ruske strane, ostaje otvoreno pitanje, makar još koji dan...

26. oktobra 2015. Aleksandar Vučić predsednik Vlade Srbije otputovao je u Moskvu, u višednevnu posetu.

%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0-%D0%B7%D0%B0-
%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%83-
%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%B1%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82-
%28%D0%BE%D0%B4%D0%BA%D0%B1%29/

⁴⁸ <http://www.mitropolija.com/mitropolit-amfilohije-ko-ne-bio-vjeran-rusiji-dabogda-zivo-meso-od-njega-otpadalo-sv-petar-cetinjski/>



POGOVOR



Piše
Milan Jovanović
Predsednik FBD

Poštovani čitaoci,

Ovaj broj je pripreman i bio spreman za objavljivanje pre posete predsednika vlade Srbije Aleksandra Vučića Rusiji.

Objavljujemo ga tek poslednjeg dana te 'istorijske posete Rusiji' kao svojevrsni aktuelni predložak za predstojeće sučeljavanje s razumevanjima i tumačenjima rezultata i dometa te posete kojima je srpska javnost već izložena, a tek će biti u narednim danima i koja će uticati i na unutrašnje političke prilike i stabilnost Srbije koja je već dugo višestruko ugrožavana, sa raznih strana i spolja i iznutra.

Da li će Srbija i vlada Aleksandra Vučića uspeti i po koju cenu i kako da je sačuvaju pokazaće se u narednim danima, ali je već sad jasno da to neće biti ni lako ni jednostavno.

Turbulentan je i čitav region što na svoj način već potvrđuju i nedavni protesti i nasilje s kojima su se suočili susedna Crna Gora i njena Vlada željni da što pre uđu u NATO koji vide kao bitnog garanta svoje integracije u EU i stabilnosti čitavog regiona.

EU u narednim danima u našem regionu ipak očekuje teži posao nego NATO.

Možemo se samo nadati da je EU naučila ukrajinsku lekciju i da na Zapadnom Balkanu neće ponavljati iste greške, posebno kad je reč o Srbiji.

Na kraju sama Srbija biće najvećma suočena s izazovima. Kako sam Aleksandar Vučić i njegovo 'hendlovanje' s loncem punim pritis(a)ka i 'kontradikcija-po-sebi-i-u-sebi', tako i civilno društvo i srpska opozicija koja se deklariše za EU, pa i članstvo u NATO, pri čemu, istovremeno u neprestanom iskušenju da sama izazove ili traži saveznike koji priželjkuju situaciju 'kud puklo da puklo', pripisujući sebi snagu pa koju zapravo imaju samo Vučićevi izvorni antievropski protivnici svih fela i strana, a hazardno verujući kako su im zbog toga i kao takvi valjani saveznici u političkom nadgornjavanju s Premijerom. U tom slučaju garant 'Srbije u EU' ponajviše će biti samo puka sreća.



FORUM ZA BEZBEDNOST I DEMOKRATIJU
VIDICI I PUTOKAZI (1)

FORUM ZA BEZBEDNOST I DEMOKRATIJU

EDICIJA VIDICI I PUTOKAZI,

godina peta, 9 broj u nizu

BROJ 1, oktobar 2015.

Beograd, Srbija

Osim linka na website www.fbd.org.rs

umnožavanje, publikovanje ili prenošenje ovog teksta na drugim website stranicama
nije dozvoljeno

e-mail: fbf@fbf.org.rs



IVANA JOVANOVIĆ

je nezavisni novinar i analitičar. Tematika njenih tekstova i analize najčešće se bavi pitanjima bezbednosti i mikro-ekonomije u regionu jugoistočne Evrope.

Diplomirala je političke nauke Univerziteta u Beogradu, gde i dalje radi na unapređenju svojih obrazovnih veština u oblasti međunarodnog humanitarnog prava.

Živi i radi u Beogradu.

Saradnik Foruma za bezbednost i demokratiju je od 2012.godine.